

El ple del Tribunal Constitucional espanyol ja debat la sentència de l'Estatut català, però els partits, immersos en els seus congressos, semblen lluny de tenir clar quina resposta donaran a una possible retallada del text.

El Tribunal Constitucional ha començat d'estudiar els esborranys de sentència sobre l'Estatut de Catalunya. Finalment, després de moltes revocacions i intrigues —escampades políticament i a través de la premsa— per condicionar la feina i la posició dels magistrats, l'alt tribunal espanyol comença a valorar els set recursos presentats contra el text que regula l'autogovern català, considerat a Espanya un autèntic mascaró de proa del model territorial de Zapatero i el PSOE. Una llei orgànica nascuda després d'un procés de negociació llarg i difícil durant la passada legislatura que van tancar Artur Mas, de CiU, i el president espanyol, i que va sancionar el poble català en un referèndum en què la baixa participació va ser el fet més destacat.

El ple del TC, que presideix la catedràtica Maria Emilia Casas —vinculada a l'anomenat sector progressista, proper al PSOE—, té doncs set recursos damunt la taula. Els més extensos i complexos són els del PP i el del defensor del poble, Enrique Múgica, que posen en qüestió els principals signes d'identitat d'un text que fa quasi dos anys que està en vigor i que ha tingut un desplegament irrisori. La definició de Catalunya com a nació al preàmbul, els mecanismes de bilateralitat, el reconeixement de la llengua catalana o la inversió en infraestructures són posats en qüestió.

La resta de recursos, presentats per territoris governats pel PP, es refereixen a assumptes parcials. Al debat hi participaran onze dels dotze jutges de la casa, atès que es va confirmar l'exclusió del progressista Pablo Pérez Tremps per haver col·laborat amb el govern català en els treballs preliminars a la redacció del text en ponència al Parlament. Així doncs, sis magistrats conservadors i cinc de progressistes formen el ple.

Es busquen plans B

Contràriament a allò que hom podia pensar ara fa uns mesos, no sembla que els jutges tinguin intenció de dictar una sentència dura que pugui motivar els vots particulars contraris del sector minoritari. Els sis del bloc conservador cercaran el consens i es basaran en una sentència interpretativa, segons totes les fonts. No retallaran articles sencers perquè saben quines conseqüències polítiques podria tenir això a Catalunya, atès el xoc de legitimitats, però sí que miraran d'aplanar el camí tant com puguin a una interpretació del text a la baixa.

Amb aquesta perspectiva, els partits, a Catalunya i a Madrid, comencen de preparar les estratègies i són conscients que el sentit de la sentència que emetin els onze jutges condicionarà totalment la política catalana i també qüestions cabdals com ara la negociació del nou sistema de finançament autonòmic, que en teoria hauria d'estar acordat aquest estiu. La sentència sobre l'Estatut s'espera que arribarà a la tardor.

A Madrid hi ha una certa pressa perquè s'emeti la sentència. Potser el que en té més ganes és el PP, que ja va demanar que veiés la llum abans de les eleccions del 9M. Tot plegat malgrat que el partit que encara encapçala Mariano Rajoy sembla prou desorientat, a les portes del seu congrés. Els conservadors han constatat, després del 9M, que han de canviar l'estratègia a Catalunya per a escurçar la distància amb els socialistes. Els nous aires al nucli de decisió del partit, d'on Za-

plana ha estat apartat i Acebes s'ha apartat, ho demostren. Si més no, formalment. El PP necessita la sentència no tan sols perquè la retallada (tant si és efectiva com en forma d'interpretació restrictiva) els doni la raó política, sinó també per girar full.

A la seu del carrer Génova, a més, estan pendants de tancar amb el PSOE un pacte de reforma dels òrgans constitucionals que inclogui un acord (calen dues tercers parts del Congrés i el Senat) de renovació del TC i el Consell General del Poder Judicial, que fa més d'un any que està funcions. Quan aquest acord arribi, els conservadors perdran la majoria al TC perquè en surten la mateixa Casas i tres magistrats més. En marxen dos conservadors i dos progressistes i hi entren tres progressistes i un conservador, amb la qual cosa l'operació per a defenestrar Pérez Tremps, prendre el vot de qualitat a Casas i situar-se en avantatge quedarà anul·lada.

El PSOE també vol girar el full de l'Estatut com més aviat millor perquè la gestació i el debat de la llei s'han convertit en un element de desgast important per a Zapatero i d'instabilitat política. Ha de fer net per teixir les aliances que necessita a Madrid.

Però on les coses s'han complicat més és a Catalunya, malgrat que tots els partits asseguren tenir meditats plans B si hi ha retallada o interpretació a la baixa. El tripartit espera la sentència amb autèntic pànic. CiU també està preocupada pel veredict que pugui emetre l'alt tribunal, però a la federació nacionalista també hi ha qui veu clar, en clau estrictament partidària, que una sentència severa contra el text els beneficiarà. Per dos motius. El primer és que un veredict contrari al text desestabilitzaria (i possiblement anorrearà) el tripartit que encapçala José Montilla i que formen PSC, Esquerra i ICV. El segon motiu, aquest més amagat de forma pública, és que cada vegada són més pocs els qui creuen en les qualitats del pacte de Mas amb Zapatero. La majoria de CDC no considera allò pactat a la Moncloa el 21 de gener del 2006 un bon estatut, i una sentència que el fulminés seria una forma de treure'ls *el mort* del damunt. A partir d'aquest moment l'Estatut vigent ja no seria el

El ple del Tribunal Constitucional espanyol és presidit per la catedràtica Maria Emilia Casas -vinculada a l'anomenat sector progressista, proper al PSOE.

pactat per Mas, que hauria quedat inèdit (i, per tant, sense judici), per obra i gràcia del TC.

Tanmateix, la federació té un greu problema malgrat l'aparent situació d'avantatge que, en relació amb la resta de partits, li dóna el fet d'estar a l'oposició. Artur Mas ha proposat (ja ho va fer el 20 de novembre a l'acte de *refundació* del catalanisme) que si el text es desnaturalitza els catalans exerceixin el dret de decidir mitjançant alguna consulta, que a partir de la tardor s'hauria de poder dur a terme

si ja és una realitat la llei de consultes populars impulsada pel Departament de Governació, d'ERC.

El problema està en el fet que el líder d'Unió, Josep Antoni Duran i Lleida, ja ha dit que ell hi és contrari, que d'aventures ni parlar-ne i que no farà res que no sigui des de la unitat. Per tant, amb el PSC. El demòcrata-cristià no vol fer res que posi en qüestió les seves opcions d'esdevenir, al llarg d'aquesta legislatura, el soci del PSOE, i qui sap si acabar entrant al govern espanyol.

ICV s'ha apuntat al camí més simple i, demostrant unes intencions certament pintoresques, el seu líder i conseller de Relacions Institucionals i Participació, Joan Saura, va apostar per desplegar d'una manera ràpida el text. Si després arriba una sentència negativa del TC, ja no hi haurà qui desfaci el camí fet. Una declaració que mostra la poca fe de Saura que l'Estatut superi el filtre de constitucionalitat.

A Esquerra i al PSC la cosa és complicada molt més. Els socialistes catalans es van comprometre a fons amb l'Estatut i difícilment podran explicar una sentència adversa. Saben, a més, que si la retallada és forta els seus socis d'Esquerra plantejaran, animats per CiU i el seu entorn, una consulta popular per a ratificar de nou el text i que pugui ser presentada com un gest de desobediència amb l'estat. Els socialistes catalans no es plantegen, ara per ara, res que no sigui acatar la sentència malgrat que la situació serà, com va afirmar el conseller Antoni Castells, "complicada".

Esquerra no sembla disposada a continuar en un govern que rebí la sentència amb els braços plegats i resignació. Si, com sembla, Joan Puigcercós és el nou president de la formació, proposarà a la tardor una sortida contundent. Els republicans han insinuat la possibilitat de sortir del govern i propiciar la *sociovergència* o un avançament electoral, convocar un referèndum o forçar el conjunt del govern català a desplegar l'Estatut com si no hagués sofert cap retallada. Una opció, aquesta última, que és senzillament inviable legalment.

Als republicans, la sentència els agafarà en un moment de debilitat interna, en què les ferides que haurà deixat el congrés encara no s'hauran tancat i hauran de mirar de capitalitzar el malestar que suscitarà una sentència adversa i un xoc de legitimitats.

Ni Zapatero ni Artur Mas ni els errors propis no van poder cantar les absoltes al tripartit. Cinc anys després potser ho aconseguiran els onze magistrats del Tribunal Constitucional perquè els plans B no sembla que donin gaire de si.

Ferran Casas